

Monumentnummer*: 523637

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82917/54

*Woonplaats** Groesbeek
*Gemeente** Berg en Dal
*Provincie** Gelderland

Locatiennaam Groesbeek
Locatieomschrijving Onderdeel landgoed

*Kadastrale gemeente** Groesbeek
*Sectie** F
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 753

Omschrijving**

Inleiding

Voormalige KOETSIERSWONING van het landgoed DE WOLFSBERG gebouwd omstreeks 1860 onder invloed van de Chaletstijl in opdracht van de familie Rijnbende. Het koetshuis bevindt zich aan de westzijde van de Knapheideweg aan de rand van het dorp Groesbeek. De woning is gelegen op een driehoekig perceel nabij het punt waar de Knapheideweg aansluit op de Mooksebaan die de verbinding vormt tussen de dorpen Groesbeek en Mook. Onder de woning is later naast de bestaande kelders een garage gemaakt die toegankelijk is via een inrit aan de zijde van de linker zijgevel.

Omschrijving

De koetsierswoning is gebouwd op een nagenoeg rechthoekige plattegrond en heeft twee bouwlagen onder een flauw hellend overstekend zadeldak op consoles belegd met een niet-oorspronkelijke bitumineuze dakbedekking. Aan de voorzijde van het huis bevindt zich een over de volle breedte van de gevel op de begane grond een in hout uitgevoerde veranda waarboven een balkon waarboven het dak is doorgetrokken. De gevels zijn opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband. Tussen de begane grond en de verdieping is in de zijgevels en de achtergevel een muizetandlijst aangebracht. Het pand bezit een omlopende gepleisterde grijs gesausde plint. De venster- en deuropeningen worden, tenzij in de onderstaande tekst anders vermeld, afgesloten door steens

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

strekken. Alle vensters zijn voorzien van houten lekdorpels en bezitten opgeklampte luiken. De VOORGEVEL is symmetrisch ingedeeld en heeft drie vensterassen. Op de begane grond bevindt zich over de volle breedte van de gevel een gemetselde stoep die ingelegd is met grijs-zwarte en witte keien die diverse siermotieven vormen. Ter hoogte van de ingang is in deze bestrating de tekst SALVE aangebracht. De veranda aan de voorzijde wordt gevormd door vier houten, op gemetselde gepleisterde en van hardstenen dekplaten voorziene poeren geplaatste, stijlen die de sierspant van de dakoverstek ondersteunen. Ter hoogte van de verdieping dragen deze stijlen een regelwerk waarop zich een balkon bevindt dat ter hoogte van de middentravee uitgebouwd is en hier ondersteund wordt door korbelen. Het balkon is voorzien van een balustrade ingevuld met een houten lattenwerk. Het stijl- en regelwerk is voorzien van vellingen. De stijlen zijn ter hoogte van het balkon en ter hoogte van de sierspant voorzien van in ajourwerk uitgevoerde consoles. De gevel heeft op de begane grond in het midden de ingang die voorzien is van een eenvoudige paneeldeur en een tweeruits bovenlicht. Aan weerszijden van de ingang bevindt zich een venster dat voorzien is van een vierruits stolpraam met een tweeruits bovenlicht. De verdieping bezit twee balkondeuropeningen met dubbele zesruits balkondeuren met luiken aan weerszijden en een zesruits stolpraam met luiken. De LINKER ZIJGEVEL is blind uitgevoerd. In deze gevel is in meer recente tijd een garagedeuropening aangebracht ter hoogte van de kelder. De ACHTERGEVEL heeft op de begane grond links een paneeldeur met een tweeruits bovenlicht en rechts een venster met een vierruits stolpraam met een tweeruits bovenlicht. De verdieping bezit twee vensters met zesruits schuiframen waartussen een rond venster met een gietijzeren raam. De RECHTER ZIJGEVEL heeft in het rechtergeveldeel van de begane grond twee kleine rechthoekige raampjes. Het INTERIEUR bezit nog meerdere oorspronkelijke onderdelen waaronder een middengang met okerkleurige en zwarte tegels en een houten schoorsteenmantel op de verdieping.

Waardering

Voormalige KOETSERSWONING in Chaletstijl uit ca.1860

- Van architectuurhistorische waarde als goed en met name voor wat betreft het exterieur gaaf bewaarde in rijke Chaletstijl uitgevoerde koetsierswoning op een landgoed. De woning valt op door de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp, de gave verhoudingen en een bijzondere detaillering in vormgeving en materiaalgebruik. Dit komt met name tot uitdrukking in de veranda met bovenliggend balkon die over de volle breedte van de voorgevel is aangebracht en voorzien is van fraai snijwerk.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het landgoed De Wolfsberg. De woning vormt een beeldbepalend element in het straatbeeld ter plaatse door de situering op een aan de westelijke dorpsentree gelegen driehoekig terrein gevormd door de splitsing van de Knapheideweg en de Mooksebaan.
- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het koetshuis geeft een goed beeld van de huisvesting van het personeel van een nieuwe, met name door de industrialisatie van Nederland in de tweede helft van de negentiende eeuw, ontstane kapitaalkrachtige elite die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's of landhuizen buiten de stad in een omgeving met veel natuurschoon en goede verbindingen met de stad. Deze nieuwe bevolkingsgroep droeg ertoe bij dat de sociale gelaagdheid en het aanzien van het dorp Groesbeek en omgeving sterk veranderde. De woning bezit tevens typologische waarde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument